

Jacinta Escudos presenta unes narracions escrites entre el 1995 i el 2003, en tres fases i tres ciutats diferents ■ JUAN JOSÉ GÓMEZ

La narradora d'El Salvador Jacinta Escudos presenta 'El Diablo sabe mi nombre', recull de catorze relats

Narracions amb una base onírica

Lluís Lloret
BARCELONA

Kant deia que "el somni és un art poètic involuntari" i Jacinta Escudos l'ha volgut transformar en voluntari al recull de relats *El Diablo sabe mi nombre*, publicat el 2008 i ara rescatat per l'editorial de Bilbao Consonni.

Nascuda a San Salvador el 1961, Jacinta Escudos ha publicat, des del 1987, una desena de títols entre narrativa, novel·la, poesia i cròniques, a més de col·laborar a diversos mitjans escrits.

Els catorze relats que formen el títol estan basats en un univers oníric en què tot està permès: transformacions, realitats paral·leles, mutacions, antropofàgia, desdoblaments... "Tots els contes parteixen de somnis; nou van ser somnis complets, o estan basats en alguna imatge molt potent. El repte va ser treballar-los perquè tinguessin una coherència narrativa", explica Escudos. "D'altres van ser com pel·lícules breus que, un cop

em vaig despertar, se'm va fer obligat escriure'ls", afegeix una autora, que suposa que el seu "subconscient també és d'escriptora" i per això crea, mentre dorm, personatges i situacions. "Abans que amb un sentit simbòlic o psicoanalític, els meus somnis sempre els veig primer com a històries."

Aquests contes poden servir de mostra per a les persones que mai recorden el que han somiat, així poden saber què es perden, del fascinant món oníric. Escudos té insomni crònic des de petita. "Aconseguir dormir de manera profunda és un triomf i, potser, el fet de somiar és la recompensa."

Tot i que els seus textos són de lectura còmoda, sovint són qualificats d'experimentals, un adjectiu que no ha de ser entès com a sinònim de complicats, rars, només a gust de pocs lectors. Tot i això, l'autora afirma que sempre li ha "interessat la literatura rara, embolicada, perquè són maneres de narrar que tenen més coherència amb com funcio-

na el nostre pensament i com vivim la realitat".

No amaga la tendència que té de trencar formes i estructures literàries tradicionals. "No ho faig pel caprici de la diferència, sinó per posar en el paper de la manera més fidel com es va desenvolupant la història dins del meu cap", comenta, i afegeix que experimenta més en les novel·les que en els contes. "De vegades, l'única manera de narrar una història és amb presentació, nus i desenllaç; altres, guanyen molt amb *flashback* o *flashforward*, veus en paral·lel, fragmentació d'estructura, de llenguatge..."

"El detonant narratiu sol ser visual, auditiu, olfatiu, un somni, un record..."

El Diablo sabe mi nombre conté de fons alguns temes universals i binomis com home/dona, vida/mort, bogeria/seny, formes sexuals i una gran varietat d'animals... "Mai parteixo d'un tema, mai penso 'ara escriure sobre la mort'. El detonant sol ser visual, auditiu, olfatiu, un record... És un procés molt intuïtiu, amb els seus avantatges i inconvenients."

Els contes van ser escrits en tres fases i tres llocs diferents: Managua, 1995-1997, Langenbroich, 1999-2001, i San Salvador, 2003. "És una època en què m'interessaven molt els contes, ara treballa molt més en novel·les; fins que no vaig tenir prou narracions relacionades entre elles no els vaig mirar de publicar", explica Jacinta Escudos, que, lamentablement, confessa que està en un punt de crisi creativa des del 2016 i, especialment, "sobre la part pública del rol d'escriptor". No la molestarà més, doncs, i ens quedarem amb els seus magnífics relats. ■

Un cant a la vida des de la memòria

L'actor Francesc Ferrer en el seu monòleg 'Ramon' a la Sala Atrium de Barcelona ■ SALA ATRIUM

'Ramon', a l'Atrium, parla d'un jove actor sense feina que torna amb els pares

J. Bordes
BARCELONA

D'entrada, *Ramon* és un monòleg que juga còmicament amb tots els recursos de l'antiheroi que riu i es riu (amb el públic) de les seves petiteses. En el retorn a casa dels pares, després de separar-se de la seva parella i pocs mesos abans de fer els 40 anys, descobreix la incomprensió dels seus germans, la nostàlgia dels vells records i, també, un nou convidat de pedra inesperat al pis, que farà remoure tots els seus principis. L'actor Francesc Ferrer celebra la producció professional número 25 amb aquest muntatge, que va encarregar a la dramaturga Mar Monegal (*Sushi* i *Oxigen*) amb l'única condició que ell pogués tocar la guitarra representant a la sala Atrium i té previst fer-hi tem-

porada fins al 29 de desembre, després que hagi saltat del cartell la reposició de *Júlia*, de la mateixa companyia Atrium, prevista per a aquest Nadal.

Ramon descriu una terrible i preciosa evolució a la vegada. Podria ser un monòleg intranscendent, de crisi dels 40, de discussió conjugal perquè de sobte a la xicota se li ha despertat el relotge biològic; de crisi constant de l'ofici de teatre, en què es vol passar desapercebut als restaurants però es necessiten els aplaudiments a l'escenari... Tota aquesta obsessió en el jo més egocèntric, barrejat amb la humiliació de tornar al pis amb els pares i de deixar-se seduir per la nostàlgia que penja en forma de cartells per les parets. Francesc Ferrer desenvolupa, fins llavors, una banda sonora prou intranscendent, que distreu. La peça té un gir dramàtic amb el diagnòstic matern d'Alzheimer. A *Ramon* s'incideix molt endins. Fins al plor (contingut). ■